

Секція:

Управління та адміністрування

УДК 004.01+004.91:005.92(477)

Дубська М. – ст. гр. Дк-31

Українська академія друкарства

ДИДЖИТАЛІЗАЦІЯ ДОКУМЕНТООБІГУ ЯК МЕЙНСТРІМ У ЦИФРОВІЙ ДЕРЖАВІ

Науковий керівник: канд. філол. наук, доцент Ткач Л.М.

Dubaska M.

Ukrainian Academy of Printing

DIGITALIZATION OF DOCUMENT CIRCULATION AS MAINSTREAM IN THE DIGITAL STATE

Supervisor: C. of Ph. S., Associate Professor, Tkach L.

Ключові слова: диджиталізація, електронний документообіг, цифрова трансформація, «paperless».

Keywords: digitization, electronic document management, digital transformation, paperless.

Актуальність теми дослідження полягає в тому, що в сучасних умовах диджиталізація є масштабним процесом, який поширюється не лише на окремі установи, підприємства, а й на окремі галузі. Диджиталізація або оцифрування є кроком розвитку в суспільстві з чималими перевагами для оптимізування документно-інформаційних процесів і водночас – недоліками. Інтерес до цифрових рішень невпинно росте. Усвідомлюючи необхідність у цифровізації, в Україні активно відбувається перехід на новий рівень документообігу з метою зробити послуги якісними і доступними, комунікацію з користувачами – швидкою та прозорою, а бізнес-процеси – оптимізованими.

Система нового діловодства повинна виконувати всі ті функції, для яких вона задумана. Але ефективною вона буде лише тоді, коли забезпечуватиме необхідні види робіт, не даватиме збоїв і не створюватиме перепон, а відповідні засоби будуть основою і передумовою для ефективною реалізації своїх функцій. Тому дотепер дискусійним залишається питання: *наскільки складно змінити традиційну паперову систему на електронну? Чи можна повністю позбутися від паперу і перевести всю документацію в електронний вид? Чи готові ми диджиталізувати документи та чи доцільно це впроваджувати?* Наслідки переходу від традиційного до цифрового типу кодування інформації сьогодні вивчаються не просто як технологічний, але й як соціально-культурний процес. Питання витіснення паперового документообігу електронним залишається суперечливим серед науковців-документознавців і практиків у сфері діловодства, які доволі активно дискутують на цю тему.

Диджиталізація є необхідною компонентою сучасних комунікацій. Цей термін перетворився на синонім спрощення, швидкості та відмови від бюрократії в діловодстві. Цифрові трансформації торкнулася і документообігу. З появою більш досконалих технологій та програмного забезпечення виникла реальна можливість переходу на так зване безпаперове діловодство, основою якого виступає е-документ із новими, відмінними від традиційних, характеристиками. Водночас виникла низка питань технічного, організаційного і юридичного характеру:

Сьогодні уряд України має намір повністю відмовитися від використання будь-яких паперових документів, крім тих, що містять секретну службову інформацію [1]. Цифрова перевага криється не тільки в можливості адаптувати продукти й сервіси до викликів часу, у створенні нових бізнес-моделей, а й у більш якісних і доступних

послугах, у комунікації з користувачами – швидкою та прозорою. Потужний «зсув» у зовнішньому середовищі поставить під сумнів існування не тільки окремих організацій, підприємств, але й багатьох галузей, адже не для кожного є можливість здійснити перехід у цифру швидко та з мінімальними витратами. Україна робить важливі кроки до цифрової трансформації документів, одним із яких став закон про режим «без паперів» [3].

Диджиталізація, передусім, необхідна для оптимізування бізнес-процесів за допомогою програмного забезпечення та ІТ-рішень. Вона передбачає переведення документів у цифровий формат. Та чи доцільним є перехід на документи у диджитал-форматі? Чи готові ми до таких технологій?

Незважаючи, що в Україні і держава, і бізнес активно працюють у цьому напрямку лише кілька років, певна частина українських суб'єктів господарювання не готова до процесу диджиталізації, на противагу яким нове покоління (digitally born) обирає саме цифрове середовище.

Окреслимо переваги диджиталізації документообігу: 1) paperless (зменшення використання паперу); 2) швидкість пошуку документів; 3) доступність; 4) масштабованість; 5) спрощення редагування; 6) «прозорість» документа (відстеження документа, доступ до інформації, що дає змогу робити правильні оперативні управлінські рішення); 7) упорядковане, систематизоване зберігання документів; 8) економія часу в електронному документообігу [2].

Міністерство цифрової трансформації активно реалізує застосунок Дія. Перевагою цього додатку є те, що ним реально скористуватись у будь-якому місці та за будь-якої нагоди, головне – це доступ до мережі Інтернет.

Застосунок Вчасно – сервіс електронного документообігу, який передбачає роботу в команді. Тобто, певна організація реєструється на їхньому сайті, надає доступ співробітникам та згодом уся паперова система перетворюється на електронну, що доволі зручно для сьогоdnішніх реалій.

Існує безліч застосунків, які нагадують Вчасно, Дію або ж Prozorro: AXDRAFT CLM, Мій Арт-Офіс, Paperless, Document.Online та ін. Отже, диджиталізація е-документообігу відбувається швидкими темпами.

У документообігу у диджитал-форматі є недоліки: можливість витоку інформації за межі підприємства; перепідготовка співробітників (це може призвести до додаткових витрат та обмеження щодо добору персоналу); відсутність чітко вказаного переліку обов'язкових реквізитів, окрім електронного підпису, які мають бути законодавчо підтвердженими; відсутність встановленого жорсткого контролю за правами доступу [2]. Диджиталізація е-документообігу недоопрацьована.

На шляху до трансформації діловодства диджиталізація стала мейнстрімом із плюсами та мінусами, зі своїми послугами (різні застосунки та окремі системи опрацювання документів). Але ми ще не готові відмовитися від паперових документів і перейти до цифрових послуг, відмовившись від паперових документів. Україна чимало робить у цьому напрямку, безумовно, має успішні кейси. Водночас наскільки б швидко ми не переводили діловодство на електронні носії, наскільки б активно не пропагувалися цифрові комунікації, важливим документом для нас усе ще залишатиметься «папір».

Список використаних джерел:

1. Діджиталізація: Дубілет розповів, від яких типів паперових документів уряд не відмовлятиметься: вебсайт. URL: <https://nv.ua/ukr/ukraine/politics/elektronniy-dokumentoobig-koliyvrovadyat-i-yaki-dokumenti-zalishat-na-paperi-dubilet-novini-ukrajini-50072163.html> (дата звернення: 25.03.2022).

2. Бессарабова Н.-К. А. Електронний документообіг: проблеми та перспективи диджиталізації. URL: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/26146/1/123-126.pdf> (дата звернення: 26.03.2022).

3. Про особливості надання електронних публічних послуг: Закон України від 15 липня 2021 №5495. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/Povidomlennya/212615.html> (дата звернення: 25.03.2022).